Cantonspark

Nieuwsbrief juni 2020

NIEUWSBRIEF CANTONSPARK

Juni 2020

REDACTIE:

Rob Samson
Greet de Lange
Angelique Bosch van Drakestein
Geertje Bakker

INFORMATIE:

Stichting Vrienden van het Cantonspark

Secretaris:

Mevr. G.H.J. de Lange - Meijer, Rembrandtlaan 29, 3741 TA Baarn. Tel: 035 - 541 3356

E: secretariaat@cantonspark.nl

W: www.cantonspark.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord 1
Jaarverslag 2019 4
Huub van der Aa 8
Cantonspark: Klaar voor de toekomst 12
Voortgang Restauratie Cantonspark 14
25-jaar Vrienden van het Cantonspark 16
Kwartiermakers 28
Het geslacht *Styrax* 31

WORD DONATEUR !

De Stichting Vrienden van het Cantonspark heeft de culturele ANBI status. Met een bijdrage van minimaal € 18,50 per jaar bent u al donateur. U steunt ons daarmee om het Cantonspark als waardevolle tuin voor Baarn te behouden.

U kunt uw bijdrage storten op:

Bankrekening RegioBank Baarn,

IBAN: NL51RBRB0983574944.
BIC: RBRBNL21
t.n.v. *Vrienden van het Cantonspark.*

Voorplaat omslag: Bloemen van de Rotsheide (*Pieris japonica*).

Voorwoord

Laten we beginnen met de hoop uit te spreken dat het met ieder die deze nieuwsbrief leest naar omstandigheden goed gaat.

In het voorwoord van de december Nieuwsbrief 2019, kondigden wij ons vijfentwintigjarig jubileum aan dat wij op 16 juni wilden gaan vieren. Op 12 mei 1995 waren mr. Elisabeth van Doorne (overleden in december 2016) en de heer Dirk Kooiman, nog altijd actief betrokken bij het wel en wee van de Stichting "verschenen bij notaris Windhorst om de *Stichting Vrienden van het Cantonspark* in het leven te roepen." Het was het resultaat van een bezorgde groep Baarnaars die constateerde dat de botanische en culturele meerwaarde van het park in het gedrang kwam. Over één van de oudste bestuursleden, dr. Huub van der Aa, overleden in mei 2017, is door zijn kinderen een stuk geschreven over de geweldige inzet van hun vader voor het behoud van de meerwaarde van het Cantonspark.

Door het coronavirus en het besluit dat tot 1 september geen uitgebreide festiviteiten zijn toegestaan, hebben wij de besloten de jubileumviering uit te stellen tot volgend jaar. Ook het vrijwilligerswerk en rondleidingen waren een aantal maanden stilgelegd.

Wat niet "stil" lag, was de natuur. Het prachtige weer in maart en april heeft voor een uitbundige bloei van bomen en struiken gezorgd. Sneeuwklokjesboom en Zakdoekjesboom bloeiden gelijktijdig. De Japanse Kornoelje was door de warmte en droogte snel uitgebloeid. Een buizerdkoppel heeft de havikken van vorig jaar vervangen en hun nest gebouwd in de Mammoetboom. In het voorjaar kon je de jongen regelmatig horen roepen om voedsel.

Wat ook niet stil heeft gestaan, is het begin van de restauratie. Officieel gestart op 27 januari door wethouder Jannelies Vissers, die in het bijzijn van bestuur, vrijwilligers en belangstellenden om 9 uur het doek van het bord, waarop uitleg over de restauratie staat, verwijderde. De firma van Es kon meteen aan de gang met het kappen van de zieke of overbodige bomen. We kijken uit naar het herstel van de paden en het klaar maken van de plantvakken.

Het Cantonspark is de afgelopen maanden (her)ontdekt door veel bezoekers waarvan een enkeling zich niet aan de geldende regels houdt. Om groepsvorming te voorkomen zou het park eerst afgesloten worden, later is men daarop teruggekomen, het was

tijdens de 'lockdown' open van 8-20 uur, 's zondags tot 21 uur. Er zijn twee hekken open, aan de Faas Eliaslaan en de Abel Tasmanlaan die 's avonds werden afgesloten in aanwezigheid van een Boa. Op dit moment zijn de openingstijden van het Cantonspark weer als normaal, van zonsopgang tot zonsondergang.

Ook het vrijwilligerswerk kwam in z'n geheel stil te liggen. Twee maanden lang heeft Hans Knotters al het werk alleen moeten doen.

Toen in april de eerste regels weer werden versoepeld stonden de eerste vrijwilligers dan ook te popelen om weer te beginnen. Maar ook wij moeten ons houden aan wat de gemeente voorschrijft. In goed overleg konden we begin mei met kleine groepen door de week weer beginnen met het vrijwilligerswerk, met inachtneming van 'coronaregels' en extra voorzorgsmaatregelen, zoals het ontsmetten van al het gereedschap.

Dinsdag 21 juli j.l. hebben wij de eerste publieksrondleiding weer kunnen

geven. Deze keer was wel aanmelding van te voren verplicht in verband met het inplannen van het aantal rondleidsters, zodat we aan de 1,5 meter afstandregel konden voldoen. Achtien deelnemers werden in twee groepen rondgeleid.

Helaas hebben we ook moeten besluiten dit jaar de donateursdag af te gelasten. In ieder geval in het format zoals u gewend bent. Het bestuur onderzoekt echter op welke wijze wij dit evenement toch gestalte kunnen geven en dit zal per brief en via onze website bekend worden gemaakt.

Als bestuur communiceren we op afstand. Helaas heeft Marije van der Vegte besloten het bestuur te verlaten vanwege een studie die veel tijd gaat kosten. Wij bedanken haar voor haar werkzaamheden gedurende haar bestuursperiode en wensen haar voor de toekomst alle goeds.

Sinds 1 augustus versterkt Astrid Binnekamp ons bestuur. Wij heten haar van harte welkom. Zij heeft zich in de vorige Nieuwsbrief al voorgesteld als de opvolgster van Urja Niet - Graafland. Behalve dat zij de coördinatie van de rondleidingen op zich heeft genomen is zij nu ook officieel onze nieuwe penningmeester. Anneloes Lubbinge zal binnen het bestuur andere taken op zich nemen.

Wij denken na hoe wij de waardering voor onze donateurs in het gerestaureerde park een zichtbaar aandenken kunnen geven in de vorm van een bankje of iets anders. Want we zijn blij met iedere (nieuwe) donateur, de afgelopen maanden mochten we er verschillende welkom heten. Wegens verhuizing of overlijden vallen er ook mensen af, sommige waren al vele jaren donateur, onze dank gaat ook naar hen of hun familie uit.

Tenslotte spreken we de wens uit dat het virus overwonnen mag worden en dat wij allen gezond blijven en elkaar weer kunnen ontmoeten.

Het bestuur

JAARVERSLAG 2019

Stichting Vrienden van het Cantonspark

Het jaar 2019 heeft helemaal in het teken gestaan van de restauratie van het park. De vergunningen zijn eind van het jaar verleend en op verschillende plaatsen en op verschillende data is voorlichting gegeven over wat er allemaal zou gaan gebeuren. Ook in de media hebben de plannen volop de aandacht gekregen. Begin 2020 is gestart worden met het kappen van zieke of dode bomen, gevolgd door het vernieuwen en aanleggen van de paden. Het beplantingsplan, waaraan de voorzitter heel veel en heel lang heeft gewerkt, zal begin 2021 uitgevoerd worden. Het is de bedoeling o.a. met een Aziatische collectie, rekening houdend met de biodiversiteit en klimaat omstandigheden het park wat van zijn oude glorie terug te geven. Grote wens blijft het park zover te brengen dat het weer een Botanische Tuin genoemd mag worden! Een wens die ook de nieuwe wethouder mevr. mr.drs. Jannelies Vissers heeft.

Het bestuur in 2019

Samenstelling bestuur 2019:

Voorzitter:
jkvr. A.A.C.D. Bosch van Drakestein

Vice - voorzitter :
mr. W.M.C. de Vrey - Vringer

Secretaris: G.H.J. de Lange - Meijer

PR functionaris:
prof. dr. dr. h.c. R.A. Samson

Bestuurslid: ing. R.E. de Meij

Bestuurslid :
M.F.A. van der Vegte - van der Pol

Bestuurslid :
J.C. van Althuis tot 1 september 2019

Hoofd Fondsenwerving en Communicatie:
I.W.J. Rellum per september 2019

Dit bestuur vergaderde zevenmaal in 2019, veel overleg vond plaats via e-mail en telefoon.

Onderdeel van de stichting is de beheer-commissie, als volgt samengesteld :

Voorzitter: Ing . Ruud de Meij

Leden: jkvr. Angelique Bosch van Drakestein, Urja Niet - Graafland, ing. Geertje Bakker - Hanisch ten Cate, Just Bleekemolen, Maurice Hinterding en drs. Hans Persoon.

Activiteiten van de Stichting:

Rondleidingen:

Coördinator: Urja Niet- Graafland

Rondleiders:
Ing. Geertje Bakker - Hanisch ten Cate, Tera Naafs, Betty Rootselaar - Naafs, Greet de Lange - Meijer en op verzoek: Angelique Bosch van Drakestein.

Alle publieksrondleidingen zijn gratis, zij worden gehouden in de maanden april t/m oktober Tot september 's avonds op dinsdag of donderdag, in september en oktober op zaterdagmiddag. Op de website, in de folder, in de media en op posters staan datum en tijd vermeld. Rondleidingen op verzoek kunnen worden aangevraagd via de website. In 2019 waren dat er acht.

Vrijwilligerswerk in het park:

Iedere eerste zaterdag van de maand en sinds november ook de derde zaterdag van de maand is een grote groep vrijwilligers actief. De werkzaamheden worden begeleid door Hans Knotters, beheerder, Ruud de Meij en Urja Niet - Graafland. Sinds een aantal maanden heeft Hans Knotters versterking op woensdagochtend van vijf heren, die voorheen actief waren bij De Groene Inval. Al dat

vrijwilligerswerk en het aanwezig zijn van een beheerder heeft het park al een veel beter aanzien gegeven.

Het werken door de kinderen van de Buitenschoolse Opvang is gestopt, toch teveel van hetzelfde en te weinig uitdaging voor hen.

Overige activiteiten waarbij de Stichting betrokken of aanwezig was:

In januari aanwezig op de nieuwjaarsreceptie van de Gemeente Baarn en bijeenkomst vrijwilligers met toelichting over de werkzaamheden onder leiding van Hans Knotters. In februari bijeenkomst Ecotafels, in april op de afscheidsreceptie van wethouder Mariska de Koning, kennismaking met de nieuwe wethouder Jannelies Vissers op 21 mei met een vervolgafspraak op 17 juli. In mei bij de opening van de Wintertuin, in augustus picknick voor de vrijwilligers. In september met kraam op het Cultureel Festival. In oktober donateursexcursie naar Belmonte en De Dreyen in Wageningen, waarbij door de voorzitter ook een lezing is gegeven over de restauratie van het Cantonspark. Eveneens een informatieve avond over de aankomende restauratie in het Gemeentehuis voor belangstellenden. In november informatie voor de leden van de gemeenteraad en in december op zaterdag tijdens de koffiepauze voor de vrijwilligers. in januari en maart aanwezig bij de Werkgroep bijeenkomsten Restauratie Cantonspark en gedurende het hele jaar wekelijks voortgangsoverleg met de projectleider Steffan Polderman. In juni en december zijn nieuwsbrieven uitgebracht.

Vooruitblik 2020

Het jaar 2020 zal een jaar worden waarin heel veel zal gaan gebeuren, vanwege de voortgang van de restauratie in het park, maar ook vanwege het feit dat de Stichting Vrienden van het Cantonspark 25 jaar bestaat. Iets wat wij niet ongemerkt voorbij hadden willen laten gaan. Helaas besloot de wereld anders. Maar deze viering houdt u te goed van ons.

Wat de restauratie betreft, een werkgroep zal zich bezig houden met het maken van een verslag van de diverse fasen van de restauratie, daarnaast zal geprobeerd worden nog meer mensen/ bedrijven enthousiast te

maken voor het park, met acties voor financiering van bepaalde projecten en met het werven van nieuwe donateurs. We pleiten nog steeds voor het vernoemen van Johanna Westerdijk en de prolongatie van Hans Knotters als fulltime beheerder.

De coördinatie van de rondleidingen zal vanaf 1 januari 2020 verzorgd worden door Astrid Binnekamp, we zijn blij dat voor Urja Niet - Graafland een enthousiaste opvolgster is gevonden. Wij bedanken haar hartelijk, ook vanaf deze plaats voor haar jarenlange trouwe dienst.

Het werk van de Stichting wordt gedragen door de geweldige inzet van alle vrijwilligers en de financiële steun van alle donateurs waarvoor onze hartelijke dank.

Maart 2020

Greet de Lange - Meijer, secretaris

HUUB VAN DER AA, HIJ HAD GRAAG GEPROOST MET 'ZIJN' VRIENDEN VAN HET CANTONSPARK "OP HET 25-JARIG JUBILEUM"

Onze vader Huub van der Aa heeft bijna zestig jaar, vanaf begin jaren zestig tot aan zijn overlijden in 2017, een hechte relatie gehad met het Cantonspark. Al aan het einde van zijn studententijd in Utrecht kwam hij regelmatig in de botanische tuin als hij voor studie op het toenmalige fytopathologische laboratorium moest zijn. Midden jaren zestig gingen hij en onze moeder Steef in Baarn wonen, toen hij aan het werk ging bij het Centraal Bureau voor Schimmelcultures. Sinds die tijd was hij frequent bezoeker en gebruiker van het park en verdiepte hij zich in de geschiedenis van dit bijzondere stukje Baarn.

Het was dan ook niet helemaal verrassend dat hij zich vijfentwintig jaar geleden opwierp als een van de initiatiefnemers voor de Stichting Vrienden van het Cantonspark. Hij was uitermate kritisch over het toenmalige beheer van het park door de gemeente Baarn

Huub van der Aa overhandigde de nieuwste en vierde druk van de Gids van het Cantonspark aan de toenmalige Baarnsche wethouder Jan Baerends op 18 juli 2013.

Huub werd vaak geïnterviewd zoals hier met RTV Baarn op het Cultureel festival (8 september 2007).

Cultureel festival (7 september 2013) Huub bij de stand van het Cantonspark).

Links: Huub van der Aa en Ruud de Meij bij de renovatie van de Wintertuin (4 juii 2011).
Rechts: Huub omarmde elke boom in het park (16 juli 2009).

sinds 1987 en maakte zich zorgen over aantasting van de cultuurhistorische en natuurlijke waarde van het park. Het lag in zijn karakter om niet alleen maar vanaf de zijlijn kritiek te hebben, maar om actief verantwoordelijkheid te nemen om het park een betere toekomst te geven. Zo kreeg hij vijf jaar voor zijn pensionering in 2000 een omvangrijke vrijwillige 'bijbaan' als voorzitter van de Stichting om handen, waarin hij samen met andere betrokken Baarnaars het beheer van het park een andere richting op zou sturen. Zowel zijn brede biologische kennis als uitgebreide bestuurlijke ervaring kwamen hierbij goed van pas. Menig avondje werd er tot in de late uurtjes vergaderd in ons ouderlijk huis.

Dat het Cantonspark hem na aan het hart lag, bleek wel als wij als gezin elkaar ontmoetten. Het Cantonspark was een vast onderwerp van gesprek. Hij kon oprecht boos worden op lokale politici die in zijn ogen het park wilden verkwanselen aan platte commerciële belangen van ondernemers die het liefst een pretpark of een villawijk van het Cantonspark wilden maken. Maar hij kon ook trots vertellen als hij met het bestuur weer wat geregeld had voor het park, zoals een nieuw hek, beter toezicht of onderhoud van monumenten in het park. En hij had geen leuker uitje samen met Steef dan het voorbereiden en verzorgen van de rondleidingen in het park, waarbij hij bij elke boom een verhaal beschikbaar had. Ondertussen stond onze moeder Steef vanuit het bekende 'tennishuisje' mensen te woord. Samen zijn ze jarenlang het gezicht van 'de vrienden van het Cantonspark'.

Zijn afscheid als bestuurder van het Cantonspark vanwege gezondheidsredenen viel hem zwaarder dan de pensionering van zijn eigenlijke werk als mycoloog. Hij was zeer verguld met de koninklijke onderscheiding die hem ten deel viel. Informeel bleef hij nog geruime tijd een vraagbaak voor het nieuwe bestuur. Toen hij in mei 2017 overleed bleek bij zijn uitvaart wederom hoe belangrijk hij is geweest voor het Cantonspark. Mooie en dierbare herinneringen werden opgehaald.

Het vijfentwintigjarig jubileum van de stichting mag hij helaas niet meer meemaken. Hij zou er graag het hoogste woord hebben gevoerd, een gemeende toost hebben uitgebracht en nieuwe plannen hebben ontvouwd. De volgende vijfentwintig jaar zal het park ongetwijfeld een vaste waarde voor Baarn blijven, door de grote inzet van de Stichting Vrienden van het Cantonspark. Wij zullen daarom het vijftig jarig jubileum vast in onze agenda zetten.

Paul en Carolina van der Aa

April 2020

CANTONSPARK: KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Ik zal mij even kort voorstellen: mijn naam is Steffan Polderman, projectleider bij de gemeente Baarn. Samen met de Vrienden van het Cantonspark zijn we de laatste twee jaar druk bezig met de voorbereidingen om van deze ruwe diamant weer het stralende middelpunt van de stad te maken. Ik ben door Angelique gevraagd om ook een stukje te schrijven vanuit het oogpunt van mijzelf, maar natuurlijk ook dat van de gemeente.

Ik ben van huis uit civiel technicus, gestudeerd aan de Van Hall Larenstein te Velp. Projecten die ik hier in Baarn heb mogen begeleiden, zijn onder andere het parkeerterrein Laanstraat, de Zandvoortweg en de Oosterstraat. Denk daarbij met name aan het vervangen van riolen en bestrating, echt het civiele werk dus. Daarnaast houdt ik mij bezig met het schrijven van onderhoudsplanningen en heb ik bijvoorbeeld het laatste Beeldkwaliteitsplan geschreven. Doordat het team groenbeheer tijd te kort kwam, is mij gevraagd ook het project Cantonspark op te pakken. Voor mij natuurlijk een enorme uitdaging vanwege het grote aantal stakeholders, de monumentale status van het park en de vele groene elementen binnen het project.

Toen ik in de zomer van 2018 startte met het project Cantonspark, was de projectgroep al even onderweg met mijn voorganger Mariëlle Janssen. Stichting in Arcadië had net een historisch onderzoek geschreven en Royal HaskoningDHV was ingeschakeld om een ontwerp uit te werken, toen nog onder wethouder Mariska de Koning. Het afgelopen jaar zijn we druk bezig geweest met het binnenhalen van de benodigde vergunningen. Vanwege de rijksmonumentale status van het park was er veel tekst en uitleg nodig om de benodigde handtekeningen te ontvangen. Ondertussen hebben we in 2019 al wel een nieuw terras rond de Wintertuin aan kunnen leggen, zijn er door Zwanikken B.V. verschillende watertappunten aangelegd en is de elektra aangelegd in het park.

2020 is het jaar waarin het allemaal moet gebeuren. Afgelopen winterperiode heeft Firma Van Es boomverzorging flink kunnen snoeien in het park. Dat was hard nodig,

nu heeft het park weer wat lucht en ruimte om de komende jaren te kunnen groeien. Daarnaast hebben we dit voorjaar middels een meervoudig onderhandse aanbesteding het werk gegund aan Van Kessel BV uit Buren. Dit is een landelijke professionele aannemer die alle disciplines binnen het beheer en onderhoud als werkgebied ziet. In overeenstemming met de Wintertuin Experience en het college starten we met de uitvoering op maandag 26 oktober. Zo kan de Wintertuin Experience in de maanden september en oktober nog maximaal van het park gebruik maken voor zijn interactieve spellen. Daarnaast is de start van het najaar een drukke periode voor de horeca. Alle reden om vanwege de coronacrisis iets later te starten met de uitvoering dan gepland, en de horeca in Baarn te steunen! De weken daarvoor starten we voorzichtig al met het inmeten van de paden, worden de verschillende onderdelen als de brug en de hekwerken gefabriceerd en leggen we de laatste hand aan het beplantingsplan.

Parallel zijn we intern bij de gemeente nu druk bezig met het opstellen van een nieuw beheerplan voor het park. In het najaar van dit jaar willen we dit voorleggen aan de raad. In het beheerplan zal onder andere beschreven worden wat de rollen en taken zijn voor de gemeente, de vaste beheerder, externe onderhoudspartijen en de Stichting Vrienden van het Cantonspark. Daarnaast leggen we de budgetten en verschillende onderhoudsniveaus vast conform het beeldkwaliteitsplan. Zo gaan we ook na de werkzaamheden in het park toekomstbestendig om met het Cantonspark.

We gaan nu de vakantieperiode in, maar bij terugkomst in augustus breekt er een drukke periode aan waarin er in het park veel zal veranderen. Voor nu wil ik iedereen een fijne en vooral gezonde vakantie wensen!

Steffan Polderman
Projectleider gemeente Baarn

VOORTGANG RESTAURATIE CANTONSPARK

Begin dit jaar was het dan eindelijk zover. De eerste fase van de restauratie van het Cantonspark ging officieel van start. Verantwoordelijke wethouder Jannelies Vissers onthulde maandag 27 januari in de vroege ochtend het bouwbord in aanwezigheid van circa 30 belangstellenden. De wethouder was blij dat de restauratie kon beginnen en meldde trots te zijn op de Vrienden van het Cantonspark omdat zij bergen werk hadden verzet als vrijwillers.

Gedurende drie weken hebben de mannen van Van Es Boomverzorging met de grootste zorg het park geschoond van dode en zieke bomen en de talloze zaailingen. Zeker in de noordhoek was het soms wel schrikken hoeveel achterstand er in de loop der jaren was ontstaan. Het Cantonspark maakt nu weer een open indruk, oudere Baarnaars doet het herinneren aan hoe het vroeger was, toen het park niet zo overwoekerd was en er nog geen bebouwing was aan de noord en oostzijde van het park. In het voorjaar heeft Van Es de stronken verwijderd

op de plekken waar geen verdere grondwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

De tweede fase van de restauratie was oorspronkelijk gepland eind maart/begin april, maar is helaas vertraagd door de corona crisis. Hiermee zal nu maandag 26 oktober worden begonnen. Fase 2 behelst de grondwerkzaameden van de nieuwe plantvakken, de aanleg van de paden en de nieuwe ingangen aan de Faas Eliaslaan en de Abel Tasmanlaan. Deze werkzaamheden zullen 8-10 weken duren. Gedurende die tijd zal het Cantonspark vanwege de veiligheidsvoorschriften in de bouw gesloten zijn voor het publiek.

De derde fase, het inplanten van de nieuwe bomen, struiken en vaste beplanting zal nu in februari/maart van 2021 gebeuren, mits het weer het toelaat.

Dit werk zal worden uitgevoerd door Van Kessel Sport en Cultuurtechniek B.V. De eerste overleggen zijn reeds achter de rug en wij hebben er het volste vertrouwen in dat Van Kessel met veel kennis en de nodige zorg de werkzaamheden in het Cantonspark zal gaan uitvoeren.

Boven: Een van de medewerkers van Van Es aan het werk. © Caspar Huurdeman
Links: De officiële start van de restauratie van het Cantonspark op 17 januari 2020. Wethouder Jannelies Vissers onthulde het bouwbord. © Caspar Huurdeman

25-JAAR STICHTING VRIENDEN VAN HET CANTONSPARK

Het jaar 2020 zal menigeen zich in de toekomst herinneren als een turbulent jaar. Door het coronavirus is het dagelijks leven van vrijwel iedereen veranderd. Ook voor de Stichting Vrienden van het Cantonspark heeft het virus consequenties gehad. Waren wij in januari en februari nog volop bezig met de voorbereidingen voor de feestelijkheden om ons 25-jarig bestaan te vieren, in maart werd duidelijk dat die voorlopig uitgesteld zouden moeten worden. Al snel bleek dat dit uitstel niet een paar maanden zou zijn, maar dat ons zilveren jubileum in ieder geval naar 2021 verplaatst zal moeten worden. De veiligheid en gezondheid van eenieder staan vanzelfsprekend voorop. Vooralsnog hebben wij nog geen nieuwe datum gepland, maar ons jubileum zal zeker gevierd worden.

Ondanks dat we dit jaar zullen doorbrengen zonder grootse feestelijkheden, zijn wij trots dat we toch al 25 jaar bestaan. Én op wat we in al die jaren hebben gedaan. Wie had in 1995 kunnen bedenken dat het Cantonspark anno 2020 gerestaureerd zou worden.

Het Cantonspark had 'standaard openbaar groen' kunnen worden als niet in 1994 bezorgde Baarnaars zich hadden uitgesproken vóór behoud van het park. Men vond het dermate belangrijk en een aantal van deze mensen was zo gedreven dat zij tijd vrij maakten om de belangen van het Cantonspark te behartigen. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van de Stichting Vrienden van het Cantonspark. Zo zorgden deze kwartiermakers ervoor dat Baarnaars anno 2020 nog steeds kunnen genieten van het park. Dat kinderen zich, met hun (groot)ouders, nog steeds kunnen verwonderen over de hoogte van de mammoetboom, de bloemen van de zakdoekjesboom en de kleuren van de toverhazelaar.

Ook anno 2020 bestaat ons bestuur nog steeds uit bevlogen mensen die de belangen van het Cantonspark behartigen. Gesteund door onze donateurs en onze vrijwilligers die het Cantonspark met veel toewijding onderhouden.

Als in de zomer van 2021 de restauratie grotendeels klaar is, hopen we, samen met u, nog lang te kunnen genieten van dit bijzondere Baarnse park waarvoor we onze gezamenlijke liefde delen.

Wat eraan vooraf ging

In 1987 verkocht de Universiteit Utrecht het Cantonspark aan de Gemeente Baarn voor het symbolische bedrag van *f*l 1,-. In de eerste jaren van de 20ste eeuw was het Cantonspark aangelegd door de gefortuneerde filantroop August Janssen en vanaf 1920 had de universiteit het park in gebruik als haar botanische tuin. Geen sinecure voor een gemeente om een botanisch waardevolle collectie met kwetsbare tuinarchitectuur adequaat te beheren en dit te verzoenen met het beheer van een openbaar park. Weliswaar werd er gelijk een vaste tuinman aangesteld, maar het Cantonspark werd nu ook openbaar groen. In plaats van een gereguleerd bezoek met een kleine toegangsprijs kon iedereen nu gratis in- en uitlopen. Heel begrijpelijk vanuit het standpunt van de gemeente en iedereen was hier blij mee.

Echter, ook de minder vredelievende jeugdige bevolking had het Cantonspark ontdekt. Al snel kreeg het park zwaar te lijden door vandalisme. Bloemperken werden totaal vertrapt en regelmatig waren er vernielingen. Ook de stenen monumenten moesten eraan geloven. Één goedwillende tuinman kon dit niet verhinderen.

Oprichting stichting

Het was 15 april 1994 toen 45 bezorgde Baarnaars bijeenkwamen in de Wintertuin naar aanleiding van de vernielingen en het verdwijnen van 2 oude vazen uit het Cantonspark. Aldaar ontstond een kerngroep van 15 personen die bereid was mee te denken over de mogelijke oplossingen en zodoende een bijdrage te leveren aan een gezonde toekomst van het park en de Wintertuin.

De eerste vergadering op 25 mei besloot tot de voorlopige naam ‘Werkgroep Behoud Baarnse Wintertuin en Cantonspark’. Op 21 juni heeft een kleine afvaardiging van de werkgroep een positief gesprek gehad met wethouder H.P.C. van de Kerk en ing. D.P. van den Oudenalder. In de loop van de zomer werd de naam van de werkgroep verkort tot ‘Vrienden van het Cantonspark’ en in september van 1994 werd officieel een werkplan aan de gemeente aangeboden waarin onder andere haar doelstellingen beschreven stonden.

Een rechtsvorm van de ‘Vrienden van het Cantonspark’ was toen nog niet gekozen en voorlopig beschouwde zij zicht als een vereniging in oprichting.

… Gegeven dit spanningsveld [openbaar-park-functie vs. Botanische-tuin-functie] stellen de Vrienden van het Cantonspark zich ten doel te bevorderen dat het Cantonspark in eerste instantie zal worden beheerd als een Botanische tuin die anders dan andere stukken openbaar groen in de gemeente een meerwaarde ontleent aan de aanwezigheid van een bijzondere collectie bomen en historisch cultureel belangrijke tuin architectonische elementen.

Wij zijn er ons zeer wel van bewust dat het Cantonspark een openbaar park is en niet meer ten dienste staat van het universitair onderwijs. Wel pleiten wij ervoor dat de waardevolle elementen uit het park een belangrijker rol zullen gaan spelen bij het toekomstig beheer. Dan kan via twee lijnen bereikt worden:

Het terugdringen van ongewenst gebruik.

Het sterker benadrukken van de botanische en historische elementen van het park.

Het bestuur bestond uit dr. H.A. van der Aa (voorzitter), mw. mr. E.M.A. van Doorne (secretaris), mw. M. Sterneberg, J. Nieuwenhuis en J.Th. Roskam. Vier commissies waren samengesteld die zich met de volgende terreinen bezighielden: Botanische en historische collectie, Gebruik en misbruik, Interne organisatie/ financiën en Public relations. Maar vele anderen prominente Baarnaars bleven direct betrokken zoals mevr. Nolst - Trenité en de heren Van Dijen, Kranenburg, Kruidenier, Lups, Maree en Van Merriënboer.

Een jaar later, op 12 mei 1995, zal deze werkgroep/vereniging i.o. officieel worden omgezet in de Stichting Vrienden van het Cantonspark. Het eerste stichtingsbestuur werd gevormd door mw. M.J.M.L. Sterneberg - de Poorter (voorzitter), mw.mr. E.M.A. van Doorne (secretaris), D. Kooiman (penningmeester), B.A.J. van Merriënboer en J. Nieuwenhuis.

De overige betrokkenen van het eerste uur bleven echter ook nog steeds zeer actief. Zo hield Huub van der Aa zich als vrijwilliger vooral bezig met de collectie en het beschrijven ervan en Gert van Dijen maakte onvermoeid nieuwe naambordjes voor de bomen. Ter stimulering kwamen vele (ook

De wintertuin in 1966; toen nog een tropische kas met weelderige planten.

grote) donaties, binnen, onder andere van de VVV Baarn, maar ook van particulieren.

Verderop in deze nieuwsbrief kunt u de herinneringen lezen van Dirk Kooiman, één van de kwartiermakers en onze eerste penningmeester, over de oprichtingsperiode.

Er is in de loop van ons 25-jarig bestaan veel gebeurd. Misschien wel het belangrijkste dat het Cantonspark nu wordt gerestaureerd en door de gemeente wordt erkend als een botanisch en historische waardevol park en ervoor open staat om het Cantonspark in afgeslankte vorm ook weer als een botanische tuin te beschouwen. Voor dit laatste moet overigens nog veel gebeuren, waaronder het weer opnieuw labelen van alle bomen, struiken en overige planten. En hiermee zijn we trouw gebleven aan het allereerste uitgangspunt van de werkgroep zoals zij het in 1994 omschreven: "De vereniging wil in de komende jaren werken aan behoud en uitbouw van het Cantonspark tot een *Botanische tuin* die meer is dan een lokale groenvoorziening waar (toevallig) een aantal interessante bomen groeit."

De eerste gratis publieks rondleiding werd die zomer al snel gegeven onder de bezielende leiding van Huub van der Aa. En al snel wist hij een paar enthousiaste nieuwe rondleidsters te werven die hij opleidde. Ook in de toekomst blijven wij deze rondleidingen verzorgen. En de vele ideeën om bij voorbeeld meer thematische of seizoensgebonden rondleidingen te geven zijn we aan het uitwerken. Daarnaast verzorgen wij al jaren rondleidingen op verzoek.

In 1995 hadden we al onze eerste druk van de "Gids voor het Cantonspark" waarin de belangrijkste bomen

Impressie van één van de lezingen tijdens de Westerdijkdag in 2017.

beschreven staan. In 2013 verscheen de 4de druk. We zijn nu bezig met de 5de druk, maar deze zal nog even op zich laten wachten. De nieuwe gids van het Cantonspark zal vrijwel geheel een nieuwe uitgave worden. Niet alleen zijn een (groot) aantal belangrijke oude bomen de afgelopen jaren helaas gesneuveld, maar met de laatste fase van de restauratie zullen er ook weer bijzondere en/of zeldzame nieuwe bomen en struiken geplant worden om de reeds bestaande collectie te versterken.

Voor onze donateurs verscheen in juli 1997 onze eerste nieuwsbrief met het belangrijkste nieuws over het Cantonspark. Op onze website kunt u al onze oude nieuwsbrieven nalezen. Daarnaast hebben wij jarenlang in de Baarnsche Courant de rubriek geschreven genaamd 'Deze week in het Cantonspark' waarin het wel en wee en de bomen in het Cantonspark centraal stond.

Vanaf vrijwel het begin hebben wij voor onze donateurs altijd jaarlijks een lezing gehouden of een excursie naar een andere tuin of park georganiseerd. Vaak hadden we tijdens de excursie ook een kleine lezing. Zo zijn we o.a. naar Arboretum Kalmthout afgereisd, naar de Botanische tuin in Leiden, enkele 's Gravenlandse Buitenplaatsen, de Botanische tuin in Utrecht, Landgoed Schovenhorst, Pinetum Blijdenstein en afgelopen jaar naar Arboretum Belmonte en De Dreijen in Wageningen.

De onderwerpen voor de lezingen waren zeer divers, van paddenstoelen of varens tot de geschiedenis van de tuinkunst. Voor het 100-jarig bestaan van het Cantonspark hebben we in de Wintertuin een maand lang een gratis te bezoeken tentoonstelling over het Cantonspark georganiseerd met iedere zondag een lezing. Ter ere van het Johanna Westerdijkjaar in 2017 hebben we een Westerdijkdag georganiseerd in de Wintertuin met vier lezingen, lunch en borrel.

De al eerdergenoemde frictie tussen het beheer van een waardevolle collectie en de huidige functie van openbaar park heeft helaas in de loop der jaren wel haar sporen nagelaten, vooral na verregaande bezuinigingen op het onderhoud van het openbaar groen bij de Gemeente Baarn. Hieronder heeft ook het Cantonspark te lijden gehad. Daarbij werd vergeten dat het Cantonspark geen 'normaal' openbaar groen is, waardoor er nu een zo'n grote achterstand ontstaan is, dat het nog veel inspanningen en tijd zal vergen voordat de door ons gewenste staat van het park is bereikt.

Gelukkig is het tij aan het keren. Vanaf volgend jaar ontvangt de Gemeente Baarn voor een periode van 6 jaar Sim (voorheen Brim) subsidie voor het onderhoud van het Cantonspark. Een subsidieregeling voor instandhouding van rijksmonumenten. Op dit moment wordt ook het eigen onderhoudsbudget van de Gemeente voor het groen-onderhoud van het park bekeken en waarschijnlijk aangepast.
Maar ook rechtstreeks hebben wij kunnen bijdragen aan een verbeterd onderhoud. Sinds 2011 werken we iedere eerste zaterdag van de maand in de ochtend in het Cantonspark, waarbij de eerste keer ook de toenmalige en huidige wethouder Jan Baerends zijn handen uit de mouwen heeft gestoken. Deze groep vrijwilligers groeide gestaag waarbij er nu meestal circa 18 vrijwilligers zijn op deze zaterdag. Sinds 2 januari 2019 werkt Hans Knotters in het Cantonspark als tuinbaas. Dat heeft een hechte ploeg mannen gestimuleerd om zich halverwege vorig jaar aan te melden om iedere woensdagochtend te komen helpen. De vrijwilligerswerkochtenden op zaterdag hebben we uitgebreid naar de 1ste en de 3de zaterdag van de maand.

Ook in het terugdringen van het vele vandalisme is in de loop der

jaren iets bereikt, hoewel het op en neer blijft gaan. Op het hoogtepunt heeft het de Gemeente Baarn zo'n slordige € 60.000, - per jaar gekost aan herstelwerkzaamheden – en dan hebben we het alleen over de schade aan de bouwwerken en cultuurhistorische elementen. De schade aan de planten en bomen is onvervangbaar, onherstelbaar en onbetaalbaar. Er zijn tijden geweest dat wij bijna wekelijks bij de wethouder of andere ambtenaar van de gemeente zaten om gezamenlijk tot een oplossing te komen. Onder andere het opschonen van metershoog opschot van groen en zaailingen waardoor het park weer een meer open karakter heeft gekregen en het geheel een stuk netter oogt - en niet te vergeten de onvermoeibaarheid van de omwonenden om toch iedere keer weer melding bij de politie te doen - heeft ervoor gezorgd dat het vandalisme momenteel niet al te ernstige vormen meer aanneemt. Maar helaas zijn we er nog niet. Wie herinnert zich niet de vernielde balustrade van de ruim 250 jaar oude colonnade in mei 2017. Naar aanleiding daarvan werden bescheiden extra maatregelen genomen waaronder dat de politie en de boa's van de gemeente extra toezicht hielden. En bij de colonnade is een lamp met bewegingssensor geplaatst. Het vandalisme of misbruik van het park werd tijdelijk een stuk minder, maar helaas is het de afgelopen maanden weer toch flink toe aan het nemen. Dit punt zal vrees ik altijd onze aandacht moeten hebben. Daarnaast blijft een bepaald soort gebruik van het park door kinderen een grote zorg. Het betreft hier dan het door planten en struiken rennen, in bomen klimmen en voetballen. Dit veroorzaakt niet alleen overlast bij andere bezoekers en enkele omwonenden, maar heeft ook blijvende gevolgen voor het Cantonspark. De nodige bomen en struiken zijn voor de rest van hun leven verminkt.

Daarnaast hebben we nauw samengewerkt met de gemeente om de 'rode' elementen van het Cantonspark te behouden en/of te restaureren. Zo is bijvoorbeeld de moestuinmuur weer rechtgezet en gerestaureerd volgens het advies van een restauratie-architect die zich voor ons inzet. En niet te vergeten de laatste twee jaar bij de restauratie van het Cantonspark. Momenteel zijn we ook bezig met kleurenonderzoek naar de oorspronkelijke kleur van de moestuindeur zodat deze ook weer opgeknapt kan worden. Er blijven echter nog genoeg projecten over. Zo moet de colonnade

geconserveerd worden, de stenen brug bij het pinetum en de vazen bij de Wintertuin zeer dringend gerestaureerd en het bruggetje bij de colonnade heeft ook onze aandacht. Ook moeten de huidige banken vervangen worden.

Naast al deze tastbare projecten zal onze stichting ook met een bredere blik naar de toekomst moeten kijken. Steeds meer wordt aangetoond hoe belangrijk een groene leefomgeving is voor het welzijn van mensen.

De uitdagingen voor het beheer van groen die zowel de opgewaardeerde status van het Cantonspark als de klimaatverandering met zich meebrengen, vergen onze aandacht en creativiteit. De samenwerking met de gemeente zal intensiever worden. Ook fondsen of subsidiewerving zal een van onze taken worden. Daarnaast zullen educatie en inspiratie een steeds belangrijker rol gaan spelen en met de tijd mee moeten gaan.

Ongetwijfeld ben ik nog een heleboel dingen vergeten te vermelden. Dat wij na 25 jaar een bloeiende stichting zijn komt mede door uw morele bijstand en steun in de vorm van donaties, giften en legaten én feedback die u ons als donateur heeft gegeven. En niet te vergeten alle vrijwillligers die telkens weer voor ons en het Cantonspark klaar staan. En last but not least natuurlijk de Gemeente Baarn. De samenwerking ging soms met ups en downs, maar wij hebben altijd opbouwend samen kunnen werken.

Angelique Bosch van Drakestein

De planken van het bruggetje bij de Colonnade zijn juli j.l. vervangen door de Gemeente.

Het stalen draagdeel vergt echter op korte termijn ook de aandacht. De twee ijzeren liggers hebben over vrijwel het oppervlak ernstige roestvorming. De boven- en onderflens van de H-profielen zijn daardoor sterk opgeroest, waardoor de hoeveelheid vast materiaal plaatselijk behoorlijk is teruggelopen.Bij drie van de vier uiteinden van de liggers is het lijf volledig doorgeroest, wat de liggers op deze punten ernstig verzwakt. De onder de planken liggende regels zijn ook niet meer in erg goede staat. Ook de conditie van de afwerking (menie en verf) is behoorlijk verouderd en op veel plaatsen beschadigd. De roestvorming zal hierdoor nog meer toenemen. Dit is ook het geval bij de bevestigingspunten van de leuning aan de buitenzijde van de brugligers, waarmee binnenkort de sterkte van de bevestiging in gevaar zal komen.

Bron: *Bouwkundige rapportage Bruggen Cantonspark*, Monumenten Advies Bureau, 8-03-2019
© Foto: Sandor Bendeler

Foto links: Demonstratie bloemschikken tijdens de Botanische Fair ter gelegenheid van 100 jaar Cantonspark op 4 juli 2015. Ondanks dat het de warmste dag van het jaar was met een recordtemperatuur van 38°C, kwamen er genoeg bezoekers zodat zowel de standhouders als wij terugkijken op een geslaagde dag.

KWARTIERMAKERS

Voorafgaand aan een officieel start-moment is het gangbaar dat een aantal personen de nodige voorbereidingen treft. Zo heb ik dat ook ervaren toen op 12 mei 1995 de stichting Vrienden van Cantonspark bij de notaris werd opgericht. Als kwartiermaker rondde ik een periode af, waarin hard was gewerkt aan de basis voor behoud van botanische en monumentale waarden van het Cantonspark.

Ongeveer in 1994, een jaar voorafgaand aan de start van de stichting, raakte ik als vrijwilliger betrokken bij het wel en wee van het Cantonspark. Van enkele plaatsgenoten begreep ik dat er veel onduidelijkheid was over bestemming en behoud van het Cantonspark en de Wintertuin. Het is prachtig om aan de wieg te staan van iets nieuws en ik vind het leuk om iets op te bouwen, dus de match was snel gemaakt. Ik sloot mij aan bij verontruste plaatsgenoten om t.b.v. park en Wintertuin een steentje bij te dragen op financieel en administratief terrein.

Een vraag waarop wij stuitten was het vinden van belangen rondom het park. De voormalige botanische tuin (park en Wintertuin) van de Universiteit Utrecht was in handen gekomen van de Gemeente Baarn, maar wie waren er nog meer bij betrokken? Was er al zicht op bestemming en beheer van de Wintertuin, de voormalige kas? En onderhoud van het park? Bovendien waren er al vele Baarnse inwoners met een mening! Snel bleek dat voor de Wintertuin bijna een invulling was gevonden, dus het Cantonspark kreeg onze aandacht.

Een mooie stap om orde te scheppen in vragen was een plenaire bijeenkomst, zomer 1994, in de Wintertuin. Met een aantal ridders en jonkvrouwen van het eerste uur hadden we een behoorlijke namenlijst van geïnteresseerden (verontruste plaatsgenoten) en wij besloten deze mensen uit te nodigen om informatie uit te wisselen. Met Jaap Roskam, destijds vakfotograaf in Baarn, werd een programma gemaakt en wij zouden de bijeenkomst voorzitten. Details staan mij nu niet meer bij, maar ik herinner mij twee persoonlijke momenten van de bijeenkomst als de dag van gisteren. De eerste was bij aanvang van de bijeenkomst. Ongeveer 60 mensen, waaronder veel lokale 'beleidsmakers', hadden in de Wintertuin hun zitplaats gevonden. Gewaardeerde plaatsgenoten, die hun sporen al hadden verdiend. Alle ogen op Jaap en mij gericht, met daarin de vraag: "Nou, wat hebben jullie ons te melden?" En dat gaf mij even het gevoel: "Ai, waar ben ik aan begonnen?"

Mijn tweede moment van de bijeenkomst kwam een half uurtje later. Iets van euforie, "het gaat lukken, iedereen doet mee!" Wij hadden op een eerder moment bedacht dat iedereen de kans moest krijgen om aan te geven wat belangrijk was en hiervoor werd op vijf vellen papier (posterformaat) met viltstift een

Stichting Cantonspark officieel

— *eerste nieuwsbrief verschenen* —

De stichting Vrienden van het Cantonspark is formeel opgericht. Afgelopen vrijdagmiddag in de Wintertuin zijn de handtekeningen onder de oprichtingsakte gezet. Onder het toeziend oog van notaris H. Windhorst en in aanwezigheid van het voltallige bestuur hebben mevrouw L. van Doorne (secretaris) en de heer D. Kooiman (penningmeester) getekend. De officiële gebeurtenis is met een champagne-toost gevierd. Tevens is de eerste nieuwsbrief gepresenteerd. De stichting wil zo'n brief één keer per kwartaal uitbrengen met de bedoeling de circa honderd donateurs over het unieke stukje Baarn te informeren. Woordvoerder B. van Merriënboer laat weten dat de stichting 17 en 18 juni aanstaande tijdens het Tuinenweekeinde zich meer zal profileren, ondermeer via het geven van rondleidingen door het park. 'De afgelopen tijd is veel aandacht geschonken aan het opstellen van de statuten, het huishoudelijk reglement en de inrichtig van de commissies, nu is de tijd om de handen uit de mouwen te steken aangebroken,' stelt de woordvoerder, die namens de stichting zegt blij te zijn met de toegezegde steun van een groot aantal vrijwilligers.

(Foto: Aldo Allessie)

onderwerp, een hoofdstuk, verwoord. Voorafgaand aan de bijeenkomst hadden wij een flinke waslijn gespannen en tijdens onze presentatie zijn de posters met wasknijpers opgehangen. De bijeenkomst begon te leven! “Wie van u wil graag een suggestie aandragen?” Elke opmerking uit de zaal kreeg even aandacht en vervolgens werd de suggestie gekoppeld aan een hoofdstuk en opgeschreven. Voorbeelden die mij bijstaan zijn:

- Suggestie: Vrijwilligers voor groenonderhoud = hoofdstuk Groenbeheer.
- Suggestie: Donateurs = hoofdstuk Administratief.
- Suggestie: Een vereniging of een stichting = hoofdstuk Juridisch.
- Suggestie: Schenkingen = hoofdstuk Financiën.
- En suggestie: Gemeente, universiteit = hoofdstuk Samenwerken.

Kortom, na ruim een uur waren de posters aardig gevuld, bezoekers keken tevreden naar hun inbreng en wij hadden een mooie leidraad om plannen verder uit te werken.

De epiloog van de bijeenkomst was zeker zo belangrijk als het evenement zelf. In de Wintertuin bleef een groepje verontruste plaatsgenoten napraten en de werkgroep ‘stichting in oprichting’ was geboren.

Dirk Kooiman

Cornus mas

HET GESLACHT STYRAX

In Nederland is *Styrax* een nogal onbekend geslacht, jammer, want het zijn werkelijk aardige struiken of bomen met vaak veel heerlijk geurende bloemen en dat op een moment dat de meeste andere bomen en struiken zijn uitgebloeid.

Het geslacht telt veel soorten die vooral in Zuidoost Azië voorkomen. Toch treft men ook in de gematigde klimaten enkele vertegenwoordigers aan. Zelfs in het Cantonspark zijn enkele exemplaren van de *Styrax japonicus* te bewonderen.

De naam *Styrax* is afgeleid van een hars of gom, storax of styrax, dat uit de bast van een tweetal soorten wordt gewonnen. De naam van de amberboom, *Liquidambar styraciflua*, is eveneens gebaseerd op de hars die de boom kan leveren.

Met name twee tropische soorten produceren de gevraagde harsen: *Styrax tonkinensis* uit Zuidoost-Azië de zogenaamde *Benzoë Siam* en *Styrax benzoin* (uit Sumatra) *Styrax Sumatra*. De belangrijkste componenten van de hars zijn benzoëzuur,

Styrax japonicus

32 | Cantonsparkplan 2030

Styrax tonkinense.
© https://botanyphoto.botanicalgarden.ubc.ca/2010/08/styrax-tonkinensis/

coniferylbenzoaat en vele aromatische esters. De gom is van hoge kwaliteit en wordt gebruikt voor parfums, voor wierook en als smaakstof in ijs, melkproducten of chocolade. De *S. tonkinensis* is een belangrijke bosboom die tot 40 m hoog kan worden. Als schaduwboom wordt hij wel om de rijstvelden geplant. Beide soorten worden speciaal gekweekt vanwege de hars of gom die al in oude tijden veel aftrek vindt in met name de Arabische landen.

Van de enige Europese soort, *S. officinalis* uit het oostelijk Middellandse Zeegebied, werd in de oudheid geschreven dat ook deze gom leverde. Moderne pogingen hars te tappen van natuurlijke populaties leverden evenwel geen succes.

Geertje Bakker, die een plantje van de *Pterostyrax hispidus* probeert te redden.

Waarschijnlijk is er een vergissing in het spel met Liquidambar orientalis waarvan bekend is dat er storax uit werd gewonnen.

Het aantal *Styrax*-soorten in de meer gematigde klimaatzones is beperkt. In Nederland zijn er twee arboreta met een collectie: “Het Gogh” in Horssen en dat van Walter van Gompel in Veldhoven. Deze is inmiddels collectiehouder.

Evenals de familieleden, de sneeuwklokjesboom, *Halesia monticola* of de -struik *Halesia carolina*, heeft de bloeiend *Styrax* een groot aantal witte of licht roze klokjesachtige bloemen aan haar takken hangen. De veelzijdig symmetrische vijftallige bloemen verspreiden een heerlijke geur en trekken daarmee verschillende insecten aan. De hele winter bengelen de vruchtjes onder aan de takken.

Voor een goede groei zijn warme zomers nodig en niet al te koude winters; late nachtvorsten vormen een probleem. Ze komen voor op goed vochthoudende gronden in open bossen, langs bosranden, graslanden, berghellingen en ravijnen.

Slechts een beperkt aantal soorten komt in Nederlandse collecties voor. Min of meer algemeen en te koop in diverse tuincentra is eigenlijk alleen Styrax japonicus, waarvan ook nogal wat cultivars en variëteiten worden gekweekt.

Een verwante soort is *Pterostyrax*, epaulettenboom of vleugelstorax, waarvan een exemplaar, *P. hispidus,* nog steeds in een van de gazons in het Cantonspark staat. In het verleden is het stammetje diverse malen door vandalen afgebroken. Steeds wist het zich te herstellen. Maar onderlaatst heeft een overijverig persoon kans gezien het nieuwe stammetje tegelijk met de er doorheen groeiende esdoorn weg te snoeien. Gelukkig zag ik bij een laatste inspectie dat hij weer uitloopt! Hopelijk is dit de laatste keer geweest en krijgt hij eindelijk de kans uit te groeien tot het kleine boompje van hooguit 6 meter dat hij zou kunnen worden.

Van de *Pterostyrax* zijn maar vier soorten bekend, alle uit Oost-Azië. Ook de *Pterostyrax* bloeit pas in juni, wanneer de meeste andere bomen en struiken zijn uitgebloeid. Ook hij heeft verrukkelijk geurende bloemen. Het zijn goede drachtplanten voor bijen, evenals de *Styrax*. Ze groeien in elke goede voedzame en vochthoudende grond met een voorkeur voor een iets lagere pH. Liefst op een zonnige standplaats of zeer lichte schaduw. Wat dat betreft is de standplaats in ons park veel te donker.

Geertje Bakker

Literatuur:

ir. J.J.C. Janssen en C.J. van Gelderen (2012): *Styrax* – overzicht van het sortiment. Dendroflora 49: 40 – 65

ir. J.J.C. Janssen (2018): *Pterostyrax* – Sortimentsoverzicht. Dendroflora 54: 94 - 102

Stichting Vrienden van het Cantonspark
Secretaris: Mevr. G.H.J. de Lange-Meijer
Rembrandtlaan 29, 3741 TA Baarn.
Tel: 035 - 541 3356.
Email: secretariaat@cantonspark.nl
www.cantonspark.nl